

ژاڤا : نمونه یه کی بهرجهسته بـ ئیک ژیا ی کـمه لایه تی؟ ... و : گـران عه بدو لـ

ئهم نووسینه له لایهن دهستهی: جارکی تر ژاڤا سوز هه گه ڤنن
- Make Rojava Green Again هوه نووسراوه.

له ۲۰۱۱ له چوار چـوهی به هاری عه ره بیدا، شه ی سیفیل له سوریا دهستپـ کرد، ئه مه بووبه هاندهرک که گروپه جـراوجـ ره چه کداره کان بـنه ئه و ناوچه یه بـ شه کردن دژی ژمی ئه سه د.
دهستبه جـ زـرینه ی کورده کان هاوپه یمانیه کیان دروستکرد به سه رکردایه تی یه کینـ کانی پاراستنی گهل (YPG)، ههروه ها لایه نه کانی تریش وهک عه ره ب، ئاشوری و تورکمانه کان تـیدا به شداربوون و ناوچه یه کی خـ به ڤـوه بردنیان له باکوری سوریا (ژاڤا) دامه زرانـد، پاش نووسینه وهی دهستورکی نو، له سا ی ۲۰۱۶ یه کـتی دیموکراتی له باکوری سوریا یان دامه زرانـد.

له سا هـکانی دووایدا گرنگیه کی نـوده وه تی زـر درا به ژاڤا، ئه مه ش بـ ئه و ڤـه یه کلاکه ره وه یه ده گه ڤـته وه که هـزه کانی (YPG) و یه کینـ کانی پاراستنی ژنان (YPJ) بینیان له به رانبر گروپه فاشسته تیرـریستیه کانی داعش دا، که توانیان مه تر به مه تر و شار به شار له سوریا و عـراقدا سنوورکی ته و او بـ هـزه تیرـریستیه کانی داعش دا بنـن له سه ره تاکانی ۲۰۱۹ دا.

له گه ئه وه شدا میدیای رـژاوا ژماره یه کی زـر که میان گرنگیان به م پرـژه شـگـرانه یه دا که له ژاڤا دا ده جـته ڤـوه. له سا ی ۲۰۱۲ وه شـوه یه کی نو له به ڤـوه بردنی کـمه گه دامه زرـنـراوه که دووره له سه نـترا یزمی ده و ته یه وه و له سه ر بنه ماکانی ئازادی ژن و دیموکراتی و ئیکـڤـجی کارده کهن. ئهم شـوه کارکردنه ش له ڤـوی ئایدیـلـژییه وه پشت به ستووه به بزووتنه وهی زـگار یخوازانـه ی کورد و تـزه کانی سه رکـرده عه بدو لـ ئـجه لان.

ئهم نمونه بهرجهسته یه که خاوه نی داموده زگا سـشـیالیستیه کانه سه رچاوه یه که بـ ئیلهام و هیوا، سه رباری ئه وانه ژاڤا نیشانی دا کـمه گه یه کی تر ده کـرت بونی هه بـت!

کـمـمـنـه ی نـوده وه تی ژاڤا

کښم نهی نډودهو ته تی ژئافا له سا ۲۰۱۷ له سر دهستی نډونه ته وه یی ه کان له سرانسه ری جیهانه وه هاته دروستکردن به پشتیوانی بزوتنه وهی گه نجانی ژئافا (YCR/YJC). ئامانج له دروستکردنی ئه م ناوه نده گډینه وهی زانیاری و توانایی و ئه زمو نه کانه له وانگه یه کی نډودهو ته یی وه، هه روه ها پشتیوانی کردنی شش شش ژئافایه. کښم نه کار ئاسانی ده کات ب ټکه او کردنی (Integration) چالاکوانه بیان کان له گه کښم مه گه دا. یه که م هه نگاویشی له و بواره دا دروستکردنی یه که مین ئه کادیمیای نډودهو ته تی بوو به ناوی گیانه ختکردو (هلین قهره چوغی) وه که خه کی به ریتانیا یه و له یزه کانی YPJ گیانه ختکرد. له و کاته وه زړړک له که سانی بیانی کړسی اه نانیان بینیه و به شاربوون له زړړک له پرژه کانی ژئافا دا.

کښم نه کان دامه زر ندران وه ک پرژه یه کی ژیانی کښم مه یه تی له گه جه ختکردنه سر لایه نی ئیکه جی، هه روه ها جه غت ده کاته وه سر ئه وهی که ده ب ټ ته کادیمیایه ک ب ټ ب اه نانی که سه نډونه ته وه یی ه کان و خه کی ژئافا سه باره ت به ژینگه پارزی، ئه مه له خ یدا تاقیگه یه که ب دروستکردنی کښم مه گه یه کی ژینگه پارز. له ک تاییدا کښم نه هه مه ت کی ده ستپ کرد له ژر ناوی (جار کی تر ژئافا سه وزه بگه نن) به هاوبه شی له گه کښم نه ی جه زیره (یه که که له س کانت نه کانی ژئافا: جه زیره، کبانی و عه فرین). ئامانج له هه مه ته که چاره سرکردنی ئه و ک شانه یه که ووبه وی شش ده ب ته وه، وه کوو: که می ئاو، بوونه بیابانون و پشت به ستن به نه وت.

The Make Rojava Green Again campaign

هه مه تی جار کی تر ژئافا سه وزه بگه نن، له سره تادا پرژه یه کی کښم مه ک هه سو او ی بیانی بوو. ئه م، له سرانسه ری جیهان ب او ب ته وه و چه ندین لقى ناوخ بیان هیه له واته کانداه کوو: ئینگلته را، ئه مانیا، سویسرا، ئسپانیا و ئیتا یا و چه ندین و ټا تی تریش. له گه ټپه بوونی کاتدا ئامانجه کانی خ ی فراوانتر کردوه، به ام س ئامانجی سه ره کی هه مه ته که ئاراسته ده کات.

ئامانجی یه که م له بنیاتنایی ئه کادیمیای نډودهو ته تی ژئافا، ئاراسته کردنی هوشتی ژینگه پارزی بوو، هه روه ها ب ټ ته نمونه یه کی بهرچاو ب بردنه پشه وهی پرژه کښم مه یه ت کانی تر به گشتی. به د نیاییه وه پرژه یه کی وه کوو ئه مه پرژه یه کی در ژ خایه نه، تا ئستاش به رده وامی هیه. ساختمانیه به شه ج راوج ره کانی ئه کادیم که

تهواو بووهو به کردهو دهستکراوه به وتنهوهی خولی فـرکاری بـ کهسانی بیانی، له‌گهـ خهـکی ژئافاش فـکهس ده‌کرته‌سهر هـشیاری ژینگه‌یی به مه‌به‌ستی بنیاتنایی کـمه‌گه‌یه‌کی ژینگه‌پارـز.

ئامانجی دووه‌می ههـمه‌ته‌که پشتیوانی کردنی پرـژه ژینگه‌یه‌کانی کانتـنی جه‌زیره‌یه، له‌گهـ جه‌ختکردنه‌وه سهر چاندنه‌وهی دار و بنیاتنایی نه‌مامگه‌یه‌کی هه‌ره‌وه‌زی وهـك به‌شـك له ئه‌کادیمیای نـوده‌وه‌تی. پـش ئـمه‌ش شتـگه هه‌بوو، بهـام پاشتر له شار و ده‌وروو به‌رمان نه‌مامگه‌ی زـرتـر کرانه‌وه، که ئیتر نه‌مامگه‌کی ئـمه پـویستی به درـژهدان نه‌بوو، بهـام له‌گهـ ئه‌وه‌شدا ئـمه به‌رده‌وام ده‌بین له یارمه‌تی و پشتیوانی له ووی مادی و عه‌مه‌لییه‌وه بـ پارـزگاریکردنی سروشتی حه‌یاکه که ته‌نها ناوچه‌یه به‌سروشتی خـی ماوه‌ته‌وه. چاندنه‌وهی دار لهو ناوچه‌یه تا ئـستاش درـژه‌ی هه‌یه.

ئامانجی کـتای وه‌دهسته‌نـانی ئیمکاناتی مادی و مه‌عنه‌وییه بـ پرـژه‌کانی ئـستا و داهاتوو بـ ناوچه خـجه‌یه دیموکراتـکان، هه‌روه‌ها گـگـینه‌وه‌ی زانیاری له‌گهـ چالاکوانان و زانیان و شاره‌زایان له کـمیتـه و لیژنه‌کانی ژئافا و درـژه پـدانی دـگه‌یه‌کی درـژ مه‌ودا له باکوری یه‌کگرتوو‌یی سوریای ژینگه‌یی. له‌استیدا ژئافا که موکورتی به‌رچاوی هه‌یه له‌بواری ئه‌ندازیاریدا له هه‌موو بواره‌کاندا، بـیه ئامانجـمان په‌یوه‌ندیکردن و بانگـشتکردنی خه‌کانی شاره‌زایه له سهرتاسه‌ری جیهاندا بـ یارمه‌تیدانی ئه‌م کـمه‌گه‌ ژینگه‌یه. له ئـستادا هاوکاری ده‌که‌ین له‌گهـ زـرـك له شاره‌کاندا وه‌کوو دـرک و کـبانی له‌سهر بابه‌تی جـراوجـر له ناویاندا چاندنی دار له شاره‌کاندا، هه‌روه‌ها پرـژه‌ی دووباره به‌کاربردنه‌وه. له ئـستاشدا کار له‌سهر پرـژه‌ی ده‌سته‌به‌رکردنی ئاوی پاک ده‌که‌ین.

فهلسه‌فهمان

وه‌کوو له‌سهره‌وه ئامازه‌مان پـدا، به‌شـکی زـر له ههـمه‌ته‌که‌مان کـمه‌ککردنی پرـژه‌کانی ژئافایه له ووی مادی و کارکردنه‌وه به رـجـکی هاو‌پشتی جیهانییه‌وه. بهـام کاره‌کانمان لـره‌دا ناوه‌ستـت: ئـمه ده‌مانه‌وت ئه‌م ئایدیـلـژیا به‌ده‌ره‌وه‌ی ژئافاش گه‌شه پـبده‌ین.

ژینگه - له‌گهـ دیموکراتیه‌تی کـنفیدراـی و ئازادی ژن، کاکـه‌ی بنه‌ه‌تی شـرشـی ژئافایه.

وهكوو له كتـبهكه مان – جارـكى تر ژئافا سهوزههـ بـگهـنن - كه له م ساـدا به زمانى جـراوجـر بـاوبووهـوه، ئـمه بـوامان وايه كه سانى دابـاو له سروشت، له خودى خـشيان گـشـهـگـيرده بن و له دوا جاردا خـشيان وـلـران دهـكهـن. ئاماـجـى ئـمـه “ ئاـفـرانـدنـى و شـيارـيـدـى كـى نوـگـر و يـكـگـرتـنـد و يـكـى رووناكـبـيرـانـيـد بـر و كـمـمـگـيـد يـكـى سـروـشتـى و خـزايى ” (عهـدوـا ئـجـهـلان).

ئـهـوـى له ژئافا دهـگـوزهـر تـ لهـوه زياتره تـهـنـها پارـزگارـيـكـردن بـت له ژينگه له گـهـى دانانى سنوورـك بـ ئـهـو زيانانـهـى كه پـيـگـهـشتـووه، بهـكـو پـهـيـوهـنده به درووستـكـردنـى هاوكـشـهـيـهـك له نـوان سروشت و خـهـكـدا.

بـگـهـشتن بهـم ئاماـنـجـه، كارـهـكانـمان ئـهـنـجام دهـدـهـين لهـسـهـر بـنـهـماي پـرـهـنـسـيـپـى ژينگـهـو كـمـمـهـگـه، ئـهـمـه تـيـرـكـى كهـسـايـهـتى ئازادـيـخـواز مـراي بـكـچـيـنـه و پـاشـتـريـش عـهـدوـا ئـجـهـلان هـهـسـتا به دهـوـا لهـمـهـنـدـكـردنـى. مـهـبهـسـتى بـنـهـهـتـيـش لهـمـهـدا ئـهـوـهـيـه، كهـوا سـهـرـماـيـهـدارى مـدـدـرـنـهـتـه هـكـاره بـ خـراپـكـردنـى ژينگـهـو قـهـيـرانـه ژينگـهـيـهـكان، ئـهـمـدـخـه شان بهـشانى زوـم و چـهـوسـانـهـوـى خـهـك درـژـهـى هـهـيـه. سـهـرـبـارى ئـهـمـانـهـش ئـهـقـيـيـهـتى بـسـنـوـورى قازانـج پـهـرـسـتى ئـمـ ئـهـسـتـرـهـيـهـمـانى نـزـيـك كـردـتـهـوه له كهـنـارى له ناوچوون و تـكـكـاي كـمـمـهـگـهـى بهـشـهـرى لهـبـهـرـانـبـهـر شـهـ و بـرـسـتى و كـشـهـكـمـهـا يـهـتـكـان داناوه.

بـ زابـوون بهـسـهـر ئـمـ ئـهـزـمـهـيـهـى سـهـرـماـيـهـدارـيـدا، كـمـمـهـگـهـى ژينگـه پارـز داواكارى بنـيـاتـنـانى كـمـمـهـگـهـيـهـكى سـيـاسـى و مـرايـيـه بـ نوـكـردنـهـوـى پـهـيـوهـنـدـكـانى ئـيـنـسان بهـ سـروـشـتـهـوه وهـك بهـشـكـى دانه بـاو.

ئـاشـتـبـونـهـوـى ئـيـنـسان لهـگـهـ سروشتدا، بهـدـهـسـتـهـهـگـرتن له زوـم و چـهـوسـانـهـوـو خـسـهـپـانـدن بهـسـهـر سـروـشـتـدا دهـسـتـپـدـهـكـات؛ دهـبـتـ دهـسـتـهـهـگـرين لهـو و وانگـهـيـهـمان كه سـهـيـرى سـروـشت دهـكهـين وهـك بـگـيان و سـهـرچـاوهـيـهـكى هـمـيـشـهـيـى. تـوانـيـنى خـمان كـورتـدهـكهـيـنـهـوه له چـهـند وشـهـيـهـكى مـري بـكـچـيـندا:

پـهـيـامـى كـمـمـهـگـهـى ژينگـه پارـز تـهـنـها كـمـمـهـگـهـيـهـكى بـچـين و هـسـتـيـارى پـلـدارى نـيـه، بهـكـوو جـگـيرـكـردنـى هـوـشـتـكـه كه تـدا مـرـفـ دهـخـرـتـهـوه جـيـهـانـه سـروـشـتـكـهـى خـى و به ئاگايانـهـيـهـكى تـهـواوهـوه هـهـسـوكـهـوت لهـگـهـ چـونـه پـشـهـوـى كـمـمـهـگـهـو سـروـشت دهـكـات.

ئـمـه بـوامان وايه گـاـنـكـارى له هـمـوو جـيـهـانـدا وودـهـدات و بـونـى كـمـمـهـگـهـيـهـكى ژينگـه پارـز دهـكـرت بـونـى هـهـبـت.

ئـمـه لـره له ژئافا، كار بـ وهـلـانـانى ناكـكـكان دهـكهـين و هـهـو

بـ بنیاتنانی کـمهـگهـیهـکی دیموکراتی نو، ژنانه و ژینگه پارێز
ده‌ده‌ین، هه‌وێی بـاوکردنه‌وه‌ی ئایدیـلـجـیه‌که‌ی ده‌ده‌ین تا ئه‌و
جـگـایه‌ی به‌سوود بـگه‌ـته‌وه بـ ئینسان له هه‌موو جـگه‌یه‌ک.

و: گـران عه‌بدو

٢٠١٩\٨\٢٧

سه‌رچاوه:

[Climate & Capitalism](#)